

FRANCISCUS

samen Kerk | samen sterk

Om mee
te nemen!

Er is een Kindeke geboren
Kerstmis 2022

december 2022

P. 4
De geschiedenis van
het Paulusklokje

P. 6
Alle vieringen rond
Kerstmis

P. 8
Jozef en Maria: een
geslaagde korenfusie

P. 11
Sint-Franciscus en
de kerststal

'Ik ben er ook nog'

Pastoor Sacha Steijaert

De tijd verstrijkt. Kerstmis nadert met rasse schreden. In september schreef ik het voorwoord bij de vorige editie. Toen was het nog heel aangenaam weer. Nu is het soms guur. Maar dit hoort erbij. Toen schreef ik voor de eerste editie van het parochieblad 'nieuw stijl'. Er zijn veel positieve reacties geweest. En goede opmerkingen ter verbetering.

Ook voor de decembereditie hebben parochianen en redactie hun best gedaan om weer een informatief blad te presenteren.

Ondertussen lijkt de wereld van crisis naar crisis te gaan. Politiek, financieel, klimaat en energie. Het laatste gaat ook niet voorbij aan de parochie. Vanwege de onduidelijkheid in de energiesituatie nemen bisdom en parochie toch wel verregaande maatregelen. Myriam van den Einden legt dit uit op de bestuurspagina in deze editie.

Waar op wereldniveau verdeeldheid lijkt te heersen, zo zijn er op alledaags niveau mooie initiatieven die juist toewerken naar eenheid. In 2022 namen in Asten het Mariakoor en het Jozefkoor het initiatief voor een korenfusie. Ik kreeg de vraag: "pastoor, vind je dit goed?" Antwoord: "ja, natuurlijk". Begin september zong het nieuwe Franciscuskoor voor de eerste keer. De weg ernaartoe en het uiteindelijke resultaat zijn vruchten van het zoeken naar eenheid. U kunt een artikel lezen over deze fusie en hoe ze is beleefd.

Te midden van verdeeldheid zijn er dus ook tekenen van eenheid en vrede. Tekenen dat God aanwezig is en altijd aan het werk in het leven van mensen. Daarom vieren we elk jaar Kerstmis. Vieren dat God werkelijk mens is geworden in Jezus Christus. Te midden van wisselvalligheden stelt hij een teken: "ja maar, Ik ben er ook nog".

Tijdens de kerstdagen zijn er diverse momenten om de geboorte van Jezus te vieren. Onze eigen parochiekoren, gastkoren en muziekverenigingen zorgen voor sfeervolle en mooie vieringen. Op Kerstavond zijn er diverse vieringen speciaal voor kinderen. Ook zijn er tijdens de kerstdagen en in de weken ervoor diverse kerstconcerten. Diaken Jack Swaanen leest op Eerste Kerstdag in Asten het Kerstverhaal voor aan kinderen die de kerststal bezoeken.

Het ziet er naar uit dat we zonder coronamaatregelen Kerstmis vieren. Dat bleek twee jaar lang eigenlijk niet zo vanzelfsprekend. Laten we dankbaar zijn, gedenken en vieren dat God altijd, te midden van welke crisis dan ook, Zijn teken stelt. Zijn aanwezigheid: "ja maar, Ik ben er ook nog". Een heel zalig Kerstmis toegewenst voor u allen.

Alle goeds en Gods zegen,

Pastoor Steijaert

COLOFON

NR 2 | DECEMBER 2022

FRANCISCUS is het parochieblad van de Franciscusparochie Asten-Someren.

Nieuws en kopij voor het volgende nummer graag uiterlijk 20 januari aanleveren bij de redactie per mail. De redactie behoudt zich het recht om artikelen te bewerken of niet te plaatsen.

Omslag:

Chromolithografie van de geboorte van Jezus. Maker onbekend. Bron: Wellcome via Wikimedia.

Redactie:

Patricia Willems

Arnold Spijker

Luuk van den Einden

Contact:

parochieblad@rkfranciscus.nl

Decemberactie geslaagd

Diaken Jack Swaanen

Een welgemeend “Hartelijk dank” aan het winkelend publiek dat zo royaal heeft bijgedragen aan het slagen van de decemberactie. Niet alleen het winkelend publiek heeft de actie doen slagen, maar ook alle betrokkenen die de actie mede hebben georganiseerd. Dankzij de hulp van alle werknemers en vrijwilligers van Supermarkt PLUS, het St. Jorisgilde, de Franciscusparochie en Onis hebben we ruim 70 pakketten kunnen geven aan de wat minder bedeelden uit Asten. Het was hartverwarmend om te zien hoe fijn men het vond om een goed gevuld pakket in ontvangst te mogen nemen. Het is voor de organisatie een stimulans om de decemberactie ook volgend jaar weer voort te zetten.

Nogmaals: Hartelijk Dank!

Voorlezen en kerstconcert

Naast alle Eucharistie-, kinder- en gebedsvieringen op de kerstdagen (zie **pagina 6** voor het overzicht), organiseert de parochie nog twee andere mooie kerstactiviteiten.

Op Eerste Kerstdag om 14:00 leest diaken Jack Swaanen het kerstverhaal voor aan kinderen. Dat gebeurt in de kerk van Asten, bij de kerststal.

Op Tweede Kerstdag verzorgen het Antoniuskoor, de Heusdense harmonie en de koren Amicitia en In Between een kerstconcert in de Antoniuskerk. Het concert begint om 10:30.

Foto: Inge Verbeem/Siris

WJD-kruis in de parochie

Het speciale kruis voor de Wereldjongerendagen, de grootste katholieke jongerenbijeenkomst ter wereld, was eind oktober in onze parochie. De jongeren die het kruis begeleidden, bezochten het Park van de Vrede in Ommel en gingen in gesprek met oorlogsveteraan Manuel Stegeman over de betekenis van een ‘kruis’ op je leven.

Someren gedenkt historische parochiepriesters

Op het Lambertuskerkhof in Someren is een grafsteen geplaatst om zeven priesters te gedenken die in het verre verleden actief waren in Someren.

Op de steen prijken de namen van

Foto: Eric Driessen/Siris

vijf priesters, die achtereenvolgens tussen 1841 en 1933 pastoor van de Lambertusparochie waren. Ook de namen van twee voormalige kapelaans staan op de steen. Pastoor Steijaert heeft de grafsteen ingezegend op Allerzielen.

Positieve bezinningsdag

Koosje Hoendervangers

Eens per maand organiseert de parochie een bezinningsdag in Thorn. Het moment om pas op de plaats te maken, om je bewust te worden van Gods aanwezigheid. Op een recente bezinningsdag was het thema: “Ja zeggen met Maria”. Wij mogen leren “ja” te zeggen, zoals Maria deed bij de aankondiging van de geboorte van Jezus én aan de voet van het kruis. Een eucharistieviering, aanbidding en een heerlijke maaltijd hoorden bij het programma. Ik heb de dag als zeer positief ervaren. Er heerst een vriendelijke en liefdevolle sfeer. Nieuwsgierig geworden? Zie de website voor informatie over aankomende bezinningsdagen.

Zie de site voor meer en uitgebreidere berichten:
www.rkfranciscus.nl

Het klökske van de Pauluskerk

Jan van Eijk

*Het klökske op zijn nieuwe bestemming.
Foto: Theo van Heugten*

De Pauluskerk van Someren is gesloopt, maar het klokje heeft een nieuwe bestemming gekregen bij gemeenschapshuis De Weijers. De geschiedenis van het 'klökske' is in rijm vereeuwigd.

Pastoor Lammers kwam in 1965 in Someren-Noord
Hij zou gaan verkondigen Gods woord
Maar wat heb je aan een pastoor zonder kerk
Dat was voor hem zijn eerste werk
Zijn parochie iedereen mocht het weten
Zou Paulusparochie gaan heten
De eerste kerk was de LTS
Daar gaf de pastoor ons op zondag les

Dat mocht niet te lang duren
Hij wilde het op een nieuwe kerk aan sturen
Alles kwam vrij snel voor elkaar
Na een aantal maanden was de kerk klaar
Nadat de eerste steen was gelegd
Nu nog inzegenen zo gezegd
De bisschop kwam vanuit Den Bosch
En zegende er op los
Wat is een kerk zonder toren
Hoe moest je je aan de parochie laten horen
Het bestuur trok alle registers open
En kon na een tijdje een klokje kopen
Een klokkenstoel werd op de kerk gezet
Men kon mensen nodigen voor gebed
Veel kosteren hebben het klokje laten horen
En luidden het klokje naar behoren
Trots waren we allen op onze klok en kerk
Helaas het klokje kreeg steeds minder werk
Pastoors stierven, gingen, of werden elders geplaatst
Wat gebeurde er het allerlaatst
Na alle diensten, begrafenissen, trouwerijen en dopen
Begon het kerkbezoek terug te lopen
Ocharm de kerk zou worden gesloten
En door een bulldozer worden omgestoten
Het klokje werd goddank gered
Nadat Theo en Theu zich daarvoor hadden ingezet
Plannen werden er toen gesmeed
De nodige uren eraan besteed
Hier staan we nu na heel veel werk
Bij ons klokje uit de voormalige Pauluskerk
Het laat voortaan horen iedere dag haar klanken
Het klokje en wij willen het comité hartelijk danken.

Pastoor Somers is weer thuis in Someren-Eind

Nelly van Houts-Koppen

Afgelopen zomer is pater Somers herbegraven in het dorp waar hij van 1982 tot 2009 pastoor is geweest. Hij heeft in die tijd meerdere werk-

groepen opgericht en wist door zijn betrokkenheid hier altijd mensen enthousiast voor te maken.

Hij leeft in onze gedachten als een pastoor die op een ongedwongen, eenvoudige wijze zeer betrokken was bij het wel en wee van de parochianen. In 2009 dwong zijn gezondheid hem om zijn intrek te nemen in het klooster van zijn congregatie in Asten. Hij

heeft daar nog een mooie tijd gehad door de aandacht van huisgenoten en de goede zorg. In 2013 overleed hij 18 juni op 82-jarige leeftijd.

Hij werd begraven op het kloosterkerkhof in Asten. Nadat het klooster verkocht was, is pater Somers overgebracht naar Someren-Eind, waar hij naast zijn voorgangers zijn laatste rustplaats heeft gevonden.

Worstelen met stookkosten

Myriam van den Einden-Geerts

De explosief gestegen energiekosten vormen een grote uitdaging voor de parochie. Om de kosten binnen de perken te houden, wordt met verschillende ideeën geëxperimenteerd.

In de vorige *Franciscus* stond dat we binnen het bestuur nog op zoek waren naar iemand die communicatie en PR op zich nam. We zijn blij te mogen melden dat we in Ramon Weren iemand gevonden hebben die dit gaat doen. Daarnaast is Ramon ook secretaris geworden en zal Myriam andere taken binnen het bestuur op zich gaan nemen.

Twaalf graden

Iedereen in Nederland krijgt op de een of andere manier te maken met gestegen kosten voor energie. Helaas is dat voor onze parochie niet anders. U kunt zich wel inbeelden dat met zeven locaties met daarin enkele oude, hoge kerken en pastorieën de stookkosten voor de gehele parochie immens hoog zijn.

Daarnaast hebben we de pech dat juist dit jaar ons contract afgelopen was, waardoor we een nieuw variabel contract af hebben moeten sluiten, wat uiteraard zorgt voor een hogere rekening.

Nu zijn we binnen het bisdom niet de enige parochie die met gestegen stookkosten te maken heeft gekregen. Vele parochies worstelen ermee. Vanuit het bisdom hebben we daarom enkele dringende aanbevelingen gehad waar we mee aan de slag zijn gegaan. Zo zult u gaan merken dat het in de kerken, qua tempe-

ratuur, een stuk minder aangenaam zal zijn. Om de stookkosten enigszins in bedwang te houden, zullen de kerken tijdens alle vieringen niet warmer dan tot twaalf graden gestookt worden. Dit wil zeggen dat het fris zal zijn in de kerk. Het is aan te raden dat u zich er op kleedt of dat u een plaid of iets dergelijks meebrengt om uw benen te verwarmen. Ook met wat meer mensen samen in de bank gaan zitten kan helpen om het wat warmer te hebben.

Verwarmingsproeven

Een werkgroepje is bezig geweest om te kijken wat we verder nog kunnen doen. We gaan proberen of we in enkele kerken de ruimte kunnen verkleinen, zodat het stuk wat gestookt moet worden kleiner wordt. Daarnaast zijn we een proef gestart met verwarming die onder of tegenover de banken warmte uitstraalt naar de benen van mensen en gaan we nog andere manieren van plaatselijke warmtebronnen uittesten. Als een of meerdere van deze manieren bevalt gaan we dat op zoveel mogelijk plekken uitrollen.

We vinden dit uiteraard geen prettige ontwikkeling. We zouden graag willen dat u zich zo prettig mogelijk voelt, maar helaas nopen de omstandigheden ons om deze maatregelen te nemen.

We hopen dat u, ondanks de frissere kerk, toch naar de vieringen blijft komen. Laten we met z'n allen de positiviteit behouden en met hoop naar de toekomst kijken.

Even voorstellen...

Mijn naam is Ramon Weren, 39 jaar en getrouwd met Elske. Samen hebben wij twee kinderen, Veerle (10) en Dex (7). We wonen aan de Voordeldonk in Asten. In het dagelijks leven werk ik als zelfstandig ondernemer onder de naam Trendo Communicatie en Webdesign. Daarbij ben ik gespecialiseerd in digitale communicatie, zoals het ontwerpen en reali-

seren van websites en webapplicaties. Ik ben van 2017-2020 bestuurslid geweest binnen de Franciscusparochie. Sinds 1 november ben ik opnieuw tot het bestuur toegetreden als secretaris. Daarnaast zal ik ook alle zaken rondom PR en communicatie voor mijn rekening nemen. Ik kijk uit naar een inspirerende tijd!

KERSTROOSTER

Tijdens de kerstdagen zijn er diverse mogelijkheden om de geboorte van Jezus te vieren. Onze eigen parochiekoren maar ook enkele gastkoren en muziekverenigingen zorgen voor sfeervolle kerstvieringen.

KERSTAVOND

18:30	Someren pastoor Steijaert	kinderviering Quintessens
18:00	Asten diaken Swaanen	kinderviering Jong Nederland
18:30	Heusden werkgroep	kinderviering
20:00	Lierop pastor Schevers	Eucharistie A Capella
20:00	Ommel pastoor Steijaert	Eucharistie Sancta Maria
21:30	Kapel Sluis XIII werkgroep	gebed
22:00	Someren pastor Schevers	Eucharistie Combo Cantorij
22:00	Asten pastoor Steijaert	Eucharistie Franciscuskoor Astén

EERSTE KERSTDAG

09:30	Heusden pastoor Steijaert	Eucharistie Antoniuskoor
09:30	Ommel pastor Schevers	Eucharistie Ceciliakoor
11:00	Asten pastoor Steijaert	Eucharistie Franciscuskoor Astén
11:00	Someren pastor Schevers	Eucharistie Jozef Pauluskoor
14:00	Asten diaken Swaanen	leest het kerstverhaal voor

TWEEDE KERSTDAG

09:30	Someren pastoor Steijaert	Eucharistie De Nachtegaal
10:15	Kapel Sluis XIII werkgroep	gebed
10:30	Heusden Antoniuskoor/Amicitia/In Between/Harmonie Heusden	kerstconcert
11:00	Asten pastor Schevers	Eucharistie Astens Mannenkoor

‘Kwetsbaarheid zegt niet alles’: Middag van Bemoediging voor iedereen

Arnold Spijker

Op 11 oktober vond in Ommel de eerste Middag van Bemoediging sinds de coronacrisis plaats. In een volle kerk kregen de aanwezigen een hart onder de riem gestoken.

Eindelijk weer met z'n allen. Door corona was dit de afgelopen keren niet mogelijk, maar vandaag is de opkomst hoog. Voor de zesendertigste keer is er een Middag van Bemoediging in de bedevaartskerk van Ommel. Mensen komen individueel, maar ook met een bus, zoals leden van De Zonnebloem.

Foto: Eric Driessen - SIRIS

Als ik de kerk binnenkom, valt direct op dat het al aardig vol is. Bij de ingang van de kerk krijg ik een tiende rozenkrans en een programmaboekje aangeboden. In een van de middenbeuken vind ik een plekje en lees ik in het boekje wat ik verwachten mag.

In deze bijzondere bijeenkomst verzorgt pastoor Steijaert een eucharistieviering. Na de bijeenkomst is er ter afsluiting een ziekenzegening. Na de slotritus wordt de kaars ter bemoediging gezegend en naar de Mariatroon gebracht. Voorafgaand aan iedere week-endmis wordt deze kaars ter bemoediging ontstoken. Eveneens kan de kaars op verzoek ontstoken worden.

Volle kerk

In de pauze delen vrijwilligers koffie met koek uit. De sfeer onder de mensen in de kerk is heel positief. Ik vraag Pieterneel van Horssen, een van de leden van de werkgroep die de Middag van Bemoediging organiseert, naar de achterliggende gedachte: "We doen

dit omdat er een duidelijke behoefte is. Dat kunnen we merken aan de volle kerk. Daarnaast levert het ons zoveel dankbaarheid op, dat we dit graag doen."

'Steuntje in de rug'

"Deze Middag van Bemoediging is er voor iedereen", vervolgt Pieterneel. "Hoewel de middag nauw verbonden is met het geloof, zijn ook niet-gelovigen welkom. Iedereen kan soms wat bemoediging gebruiken. Deze middag levert een bijdrage om te leren te vertrouwen. Zo'n bijeenkomst als deze draagt bij aan de bewustwording dat kwetsbaarheid van lichaam en geest niet alles zegt over wie men is en is geweest. Met deze middag willen we allen een steuntje in de rug geven." Bij het verlaten van de kerk ontvangen we een bidprentje. De laatste regels drukken de kern van de bijeenkomst uit: "Daarom kom ik hier met mijn eenvoudige bede. Moeder Maria, sterk ons vertrouwen in vrede".

Arnold Spijker

Het Jozefkoor en het Mariakoor uit Asten hebben eerder dit jaar de krachten gebundeld tot één Franciscuskoor. De leden van het nieuwe koor kijken terug op een soepele samsmelting: “Het ging eigenlijk vanzelf.”

Vanavond bezoek ik het nieuwe koor van de parochie, maar de hoofdingang van de Heilige Maria Presentatiekerk in Asten is gesloten. De kerk staat er wat stil en verlaten bij. Waar moet ik nu zijn? Ik vind het altijd wat ongemakkelijk als alles dicht lijkt en je weet dat je toch naar binnen moet kunnen. Na wat zoeken vind ik tot mijn opluchting een zijingang.

Mooie tweestemmige koorklanken komen me al tegemoet. Ik ben enorm verbaasd. Wat een groot koor zeg. Dat de zang direct zo goed klinkt, verwacht je toch niet van een ‘nieuw’ kerkkoor? Ik ga in een kerkbank zitten om even rustig te luisteren.

Dit kerkkoor is eigenlijk ook niet nieuw. Vanavond is de eerste gezamenlijke repetitie van twee koren. Het Jozef- en het Mariakoor zijn in september gefuseerd tot het Franciscuskoor. De 35 leden van het fusiekoor hebben de intentie er samen iets moois van te maken.

Vieringen opluisteren

Dirigent Jan Cranenbroek en koorleden Toos Maas en Helma van den Heuvel vertellen hoe de beide koren enkele maanden geleden om de tafel gingen zitten, om te onderzoeken of samengaan een optie was. De koorleden, oorspronkelijk afkomstig van zowel het Maria- als het Jozefkoor, spreken enthousiast over de fusie: “Wij willen blijven bestaan zolang er nog mensen in de kerk komen. We willen graag dat er een kerkkoor is dat de viering opluistert.”

Er zijn vanavond ook een aantal zangers uit Lierop aanwezig. Het koor in Lierop is helaas gestopt. Deze leden kijken nu of ze zich bij dit koor kunnen aansluiten.

Het Franciscuskoor luistert voor het eerst een heilige Mis op.

Foto: Jan Coolen

De koren hebben bij de fusie hun partituren samengevoegd. Zeventig nummers blijkt het resultaat, dat is heel wat. Ze hebben de partituren van de verschillende koren naast elkaar gelegd en gekeken welke liederen overeenstemden.

‘Heel positief’

De koorleden hebben het samengaan “heel positief” ervaren. “We zijn er heel enthousiast over. Er vielen door corona en leeftijd mensen weg. Beide koren waren daardoor wel erg klein. Het samengaan zat dus eigenlijk al langer in de pen. We hebben toen dirigent Jan aangesproken. Vanaf april hebben we vergaderd en dat ging heel gemoedelijk en harmonieus.” De koorleden vinden dan ook dat het Franciscuskoor nu al een eenheid is. “Iedereen wilde er voor gaan. Het ging eigenlijk vanzelf.”

ria verenigd:
or harmonieus
eerste noot

Ik vind deze eerste repetitie veelbelovend. Voor een eerste maal samen klinkt het al prachtig. Na de repetitie kunnen de koorleden gezellig samen koffie of thee drinken. Ook deze avond is het vol in het zaaltje. Opvallend is de vrolijke en amicale sfeer die er heerst. De leden van de verschillende koren zitten nu door elkaar.

“Het samengaan zat eigenlijk al langer in de pen”

Gevarieerd

Ik vraag de leden van het Maria- en Jozefkoor waarom ze lid zijn van een koor. “Ik ben vanaf mijn achttiende jaar al lid. Toen ik na mijn trouwen in de St. Jozefparochie terug in Asten kwam wonen, ben ik gevraagd of ik niet bij het koor wilde komen. Ik vind het gewoon fijn om te zingen.”

“Voor mij bleef het kriebelen toen ik bij een ander koor was gestopt. Op een gegeven moment hoorde ik ze zingen en dacht ik: ik vraag of er plek is. Bij dat andere koor waar ik zat moest je maanden studeren op een concert. Hier is het veel gevarieerder, dat spreekt me aan. Iedere zondag is het een ander programma met andere liederen.”

De koorleden hopen dat meer parochianen bij het Franciscuskoor komen zingen. Zeker mannelijke leden kan het koor goed gebruiken. “We zouden tegen ze willen zeggen: kom meedoen. Kom eens luisteren.” Dirigent Jan reageert direct: “Met de mannen erbij klinkt het veel mooier.”

Lijkt het u leuk om lid te worden van het Franciscuskoor? Neem dan contact op met Ineke Manders 06-45157840 of Toos Maas 0493-693055.

Helma van den Heuvel, Toos Maas en dirigent Jan Cranenbroek zijn enthousiast over de vorming van het nieuwe Franciscuskoor: “Iedereen wilde ervoor gaan.”

Foto: Patricia Willems

Een wonderlijke ruil

Pastoor Sacha Steijaert

Het is niet toevallig dat de Kerk op twee centrale feesten de Eucharistie viert in de nacht. Namelijk, bij de Paaswake (Pasen) en de Nachtmis (Kerstavond). In het duister van de nacht breekt het licht door van Gods verlossing. Waar men omringd is door datgene wat vasthoudt (duister), daar bevrijdt God door zijn aanwezigheid (licht). Daar waar bevrijding nodig is, daar wordt God zelf aanwezig. Dat noemen we verlossing. En verlossing begint altijd van binnenuit. Dit is een mysterie van verandering: dat moet je voelen, vieren en beleven. Kerstmis: de Kerk viert de komst van het 'Licht der wereld', Jezus Christus, God en mens, bij voorkeur in de stilte van de nacht. Waar je een mysterie kan voelen.

Weerloos en kwetsbaar

Het mysterie van Kerstmis, Gods Zoon wordt mens, wordt ook wel het mysterie van de 'wonderlijke ruil' genoemd. Als eerste *wonderlijk* omdat het eigenlijk niet is te bevatten dat God ervoor kiest om een stapje terug te doen in waardigheid door een sterfelijk lichaam aan te nemen. Hij komt omlaag, daalt *neder* en *vernedert zich* dus. Als Jezus Christus wordt geboren, toont God zich ten volle in het meest kwetsbare dat men zich maar kan voortellen: een baby. Weerloos en kwetsbaar. Je zou het tegenstrijdig kunnen noemen. Maar je zou het ook *wonderlijk* kunnen noemen.

Een echt kind van God

Ten tweede omvat Kerstmis het aspect *ruil*. Bij een ruil nemen twee partijen iets van elkaar aan. Bij de geboorte van Gods Zoon nemen God en de mens iets van elkaar aan. God neemt een menselijke gestalte aan en komt werkelijk aanwezig in Schepping. Hij staat er niet buiten, maar vervult de Schepping, en met name de mensheid, met zijn eigen aanwezigheid van binnenuit. Hij gaat zelf in zijn Schepping staan.

De mens op zijn beurt ontvangt hierdoor een mogelijkheid om uit te stijgen boven het pure menselijke. Om door Gods aanwezigheid van binnenuit te worden vernieuwd en bevrijd van datgene wat vasthoudt. De geboorte van Jezus opent voor de mens een poort naar een andere manier van leven. Om niet alleen maar een kind van een vader en moeder te zijn. Maar om, in navolging van Jezus Christus, een echt kind van God te zijn.

Kniebuiging

Dit is dus een wonderlijke ruil. Een niet te bevatten gebeurtenis waarin God zichzelf helemaal geeft en afdaalt om ons te verheffen.

Hij neemt onze **kwetsbaarheid** aan en geeft **ons** de mogelijkheid **verheven** te worden. Dat is een mysterie, een geheimnisvol gebeuren.

“De geboorte van Jezus opent voor de mens een poort naar een andere manier van leven”

Als we bij de kerststal staan zien we een tafereel dat veel oproept: sfeer, aandoenlijkheid, gezelligheid en warmte. Allemaal goede ervaringen. Maar als je bij de kerststal staat mag de kribbe ook een

ontzag oproepen. Ontzag vanwege zo'n wonderlijke ruil. Een professor op de priesteropleiding zei ooit eens: “De test of je echt gelooft in Kerstmis is deze: kun je bij de kribbe staan en met je hart een kniebuiging maken voor dat grote mysterie? Die wonderlijke ruil waarvoor God het initiatief neemt? Uit liefde. Voor ons? Kun je dat?”

Franciscus van Assisi richt de eerste kerststal in. Fresco door de middeleeuwse schilder Giotto di Bondone.

vroeg in 1224 toestemming aan de paus om in het Italiaanse plaatsje Greccio een kerststal op te bouwen. Zo zouden de mensen nog beter begrijpen in welke armoede Jezus ter wereld was gekomen.

De eerste kerststal ooit was een levende stal; het gebruik om beelden neer te zetten, ontstond pas later. Franciscus liet een kribbe met stro vullen en een os en een ezel neerzetten. Volgens de heilige Bonaventura, die een biografie van Franciscus geschreven heeft, was die eerste kerststal meteen een groot succes: “De mensen stroomden toe en er hing een bijzonder gewijde, plechtige sfeer. Boven de kribbe werd de Mis gevierd, waarbij Franciscus preekte over de geboorte van het Kind van Bethlehem.”

Hoe Sint-Franciscus de kerststal uitvond

Luuk van den Einden

Sommige huishoudens houden het simpel met alleen Maria, Jozef en het kindje Jezus, terwijl in andere huizen de halve woonkamer tot een Bethlehem op miniatuurformaat is omgebouwd: in de meeste woningen is deze dagen wel een kerststal te bespeuren.

Het gebruik om een kerststal op te zetten heeft de secularisering van Kerstmis doorstaan. Maar hoe oud is dit gebruik eigenlijk? Hoe is het ontstaan en op welke manier is het in onze contreien terechtgekomen?

Franciscus van Assisi

De oorsprong van het gebruik om een kerststal op te zetten, heeft alles te maken met de naamgever van onze parochie: de heilige Franciscus van Assisi. Hij werd daartoe geïnspireerd door zijn reis naar het Heilig Land, waar hij ook Bethlehem bezocht. Franciscus

Wereldwijd

In de eeuwen daarna veroverde het gebruik om een kerststal neer te zetten de hele katholieke wereld, waarbij veel landen en streken hun eigen tradities ontwikkelden. Zo staat Napels bekend om de uitbundige kerstscènes (*presepio* geheten) die in de Efteling niet zouden misstaan en is in delen van Polen de kleurrijke, draagbare *szkopka* een bekend fenomeen. In ons eigen Brabant is de kerststal in de Sint-Janskathedraal van 's-Hertogenbosch ieder jaar een grote publiekstrekker: in december staat er vaak een rij tot buiten de kerkdeuren van mensen die de Bossche stal willen bewonderen.

Uiteraard kan ook het Vaticaan niet achterblijven. Op het Sint-Pietersplein verrijst ieder jaar een nieuwe kerststal met beelden van een andere herkomst. Eerst kwamen die gewoonlijk uit een Italiaans dorp, maar de laatste jaren wordt de Vaticaanse kerststal steeds nationaler. Zo had de stal in 2021 een Peruaans thema, inclusief lama's en figuren in traditionele poncho's. Zo legt het Vaticaan meer nadruk op het feit dat de geboorte van Jezus in de hele wereld gevierd wordt.

De kuise Susanna

Cees Verhagen

Het verhaal over de kuise Susanna komt uit het Bijbelboek Daniël. Het hoofdstuk waarin dit verhaal verteld wordt, is een *deuterocanonieke* tekst: hij is wel onderdeel van katholieke Bijbelvertalingen, maar in protestantse vertalingen wordt hij weggelaten.

Het is eigenlijk een zeer oud MeToo-verhaal, waarin een mooie en kuisse vrouw ten onrechte beschuldigd wordt van overspel. Tijdens het baden werd Susanna begluurd door twee oude rechters. Zij “brandden van lust” en deden haar oneerbare voorstellen. Susanna weigerde daarop in te gaan en werd hierop door de twee rechters vals beschuldigd van overspel. Overspel was in die tijd strafbaar: er stond zelfs de doodstraf op. Na een openbaar proces werd Susanna door de rechters ter dood veroordeeld. Op het moment dat zij weggevoerd zou worden, stond er een jongeling op met de naam Daniël. Hij ontzette de oude rechters tegenstrijdige getuigenissen. Hij vroeg de rechters afzonderlijk waar in de tuin zij Susanna betrappt hadden. Ze gaven verschillende antwoorden, waarop Susanna werd vrijgesproken. De twee oude mannen werden daarop veroordeeld. Hun straf was dat zij, in plaats van Susanna, tot de dood werden veroordeeld.

Hotel Centraal

Maar waarom dit verhaal? In het Heemhuis staat een gietijzeren haardplaat. De voorstelling op deze haardplaat stelt de kuise Susanna voor, die belaagd werd. De haardplaat komt waarschijnlijk uit het afgebrande pand van Hotel Centraal en is geschonken door

slager en vrijwillige brandweerman Harrie van de Goor, die deze haardplaat in 1951 bij de brand heeft ‘gered’. In de haardplaat zit een grote barst. Hoe die barst ontstaan is, is niet bekend. Door de brand is dat niet waarschijnlijk, omdat hij daar tegen moet kunnen. Waarschijnlijk is de plaat gevallen: gietijzer kan daar niet tegen en breekt dan net zo makkelijk als glas.

Hoe dikker, hoe sterker

Haardplaten, ook wel haardijzers genoemd, ontstonden rond de vijftiende eeuw. Daarvoor bestond de achterkant van een open

haard uit steen. Een haardplaat beschermt de muur en eventuele tegels tegen de hitte van het vuur en zorgt zo voor brandveiligheid. Hoe dikker de plaat, hoe sterker de werking. Het rendement van verwarmen kan daardoor met vijftig procent toenemen. Toen men het gieten van deze platen beter onder de knie kreeg, werden er ook afbeeldingen meegegoten, zoals familiewapens en Bijbelse voorstellingen.

De haardplaat is te bezichtigen in de etalage (de oude fietsenstalling) van het Heemhuis.

Kerstmis bij ons moeder thuis...

Diaken Jack Swaanen

Pas geleden hoorde ik op de radio een Brabants liedje en daarin hoorde ik het zinnetje “Kerstmis bij ons moeder thuis...” Ik moest meteen denken aan vroeger. Ruim vijftig jaar geleden, hoe kerstmis toen werd gevierd. In mijn beleving was het altijd koud, maar dat zal wel komen omdat ik vroeger in een oud tochtig huis woonde met maar een bescheiden houtkachel. Wel is me bijgebleven dat ons moeder altijd de kerstboom en het stalleke op dezelfde plaats in de kamer zette. Ik weet nog dat ik vroeger dan de kerstbeeldjes in de kerststal mocht zetten. Het leukste was dat je het kindje Jezus uit mocht pakken of de grote kerstengel die dan boven de kerststal werd gehangen. Bij “korsemis” (zoals mijn opa het uitsprak) hoort voor mij ook de geur van uitgeblazen kaarsen. Ook nu nog wanneer ik de geur ruik van een uitgeblazen kaars moet ik denken aan “Kerstmis Bij Ons Moeder Thuis”.

“Ik denk dat mensen nog steeds op zoek zijn naar spiritueel licht in deze donkere dagen”

Kerstmis was toen nog een echt christelijk feest: de nachtmis, eerste kerstdag was een echte feestzondag en tweede kerstdag naar familie. Ik denk dat dit beeld herkenbaar is voor de mensen van mijn leeftijd. Ook nu nog is voor mij het uitpakken van de kerstbeeldjes iets wat hoort bij het opzetten van de kerstboom, en natuurlijk de geur van uitgeblazen kaarsjes.

Kerstmis anno 2022

Oude sentimenten, zult u denken. Kerstmis anno 2022 is niet meer het Kerstmis van vroeger. En terecht: de samenleving verandert, mensen veranderen, en een kerststal is zeker niet meer vanzelfsprekend. Op veel plaatsen zie je allerlei prachtige

kerstversieringen: lichtjes, kerstmannen, arrensleeën en noem maar op. Mensen verlangen hoe dan ook naar licht in de donkere dagen.

Spirituele warmte

Je leest en hoort overal dat het christelijke aspect is verdwenen bij het kerstfeest en dat de commercie hoogtij viert. Ik denk dat

dat maar gedeeltelijk waar is. Je ziet op het dorpsplein in sommige dorpen levensgrote kerststallen. Mensen lopen de kerk binnen om naar de kerststal te kijken. Op tv zie je best nog wel films over de geboorte van het kerstkind. Ik denk dat mensen nog steeds op zoek zijn naar spirituele warmte en spiritueel licht in deze donkere dagen.

Het kerstverhaal blijft voor veel mensen een inspirerend verhaal. Niet alleen het kleine kindje dat geboren werd in de stal, maar ook wat dat kleine kindje voor betekenis heeft. Woorden als “onschuld”, “liefde”, “gelijkheid” en “menschelijkheid” komen dan in gesprekken meteen naar boven.

Na Kerstmis

Ik denk wel eens: zou het niet goed zijn als we ook na Kerstmis nog eens aan dat kindje in de kribbe denken? Proberen te leven zoals Jezus het ons heeft voorgeleefd? Het “gloria in excelsis Deo” niet alleen zingen, maar ook waar proberen te maken in je leven?

Misschien dat Kerstmis dan weer wordt zoals bij ons moeder thuis!

Allure

De 'royalty watchers'
wisten zich niet goed raad:
'een koning in een kribbe
tussen geblaf en geblaaf?'

Oké, de ster boven het dak
...die had beslist uitstraling!
maar blauw bloed
in een schapenstalling?

En dan die herders
wat een lummels
een vorst te midden
van boerenpummels?

De journalisten vertrokken
...onverrichter zake
van een koninklijk verslag
was beslist geen sprake!

Dat viel niet te verkopen
een koning heeft allure
wordt toch niet geboren
in zo'n godvergeten schure?!

Arnold de Boer

Beeld: Enrique/Pixabay

Poesjes

Patricia Willems

“Hemel aan aarde... OVER!”

Deze zomer had mijn buurman een poes met kleintjes. De beestjes speelden in zijn tuin, maar wisten al snel ook mijn tuin te vinden. Op een morgen kon ik de deur niet uit omdat het hele stel vlak voor die deur elkaars staartje lag te vangen, terwijl moeder relaxed in mijn tuinstoel lag. Zelf zat ik juist met een enorme hoop stress vanwege mijn werk.

Dilemma

Het stelde mij voor een onmogelijk dilemma. Heel schattig hoor, ik heb ze een paar dagen hun gang laten gaan. Maar de vogels die op mijn vogelhuisjes afkwamen zouden dit niet leuk vinden. En mijn hele tuin stonk naar kattenpoep. Een strijd van mijn hart tegen mijn verstand. Mijn verstand won. Dit wil ik toch maar niet. Ik zette de beestjes in hun eigen tuin, maar ze kwamen steeds weer terug. Dus uiteindelijk greep ik maar naar de tuinslang...

Dat leverde me wel een schuldcomplex op. Vooral toen een van die kleintjes een keer de volle laag kreeg. *A-ha-hach!* Toen heb ik dat beestje maar weer opgezocht en oprecht sorry gezegd. Maar van het een kwam het ander. Na een tijdje heette ze Pippa. Ook al wilde ik haar niet houden.

Contact

Na flink wat knuffelen en aaien vergaf Pippa me. Wat een troost en ontspanning gaf ze mij. Zij moet wel gedacht hebben: “Eerst spuit je me nat, nu knuffel je me plat.” Ze luisterde zelfs al naar haar naam. Geen van de andere katjes keek op als ik “Pippa!” riep. Maar inmiddels is ze naar een ander baasje. En heeft ze een andere naam.

Eigenlijk is een naam best bijzonder. Net een wachtwoord of een code uit de ruimtevaart. “Aarde aan

satelliet X2Y, draai rechts, OVER!” Een andere satelliet zal hier niet op reageren. Aldus beschouwd is contact tussen mensen ook bijzonder. Je leeft altijd een beetje in jouw unieke wereld. Je roept een naam en je kunt zomaar van gedachten wisselen met een ander persoon, die deels in een andere wereld leeft. En als je zelfs maar in gedachten de naam van een geliefde noemt, komt die persoon en alles wat met hem of haar verbonden is in je tot leven.

Jezus als telefoonmast

Zo kan het ook gaan in je relatie met God. De traditie van de Karmel is gespecialiseerd in het ‘innerlijke gebed’. Dat is een manier van bidden waarbij je bijvoorbeeld, eenvoudig maar met aandacht en liefde, aan Jezus denkt en zijn Naam met tussenpozen in jezelf herhaalt. Dan kun je verbondenheid van hart tot Hart met Hem voelen.

Jezus is als een extra telefoonmast, die maakt dat jij een beter bereik krijgt naar God toe en God naar jou toe. Je hart is dan je geestelijke mobiel.

Jezus leert ons om weer anderen nabij te zijn, om een geliefde naam voor hen te worden, zoals hij zelf door God gezonden is. Maar ik weet zeker dat God ook dieren op je weg kan zenden. Dat ene poesje mis ik nu heel erg. “Pippa...”

Foto: Pinterest

Frank + Francy

Tekst: Patricia Willems | Illustraties: Susanna Hüsstege

Hoe ziet God eruit?

Het is een regenachtige middag.

Francy zit aan tafel te tekenen.

Frank zit op het kleed en bladert in zijn album met voetbalplaatjes.

Hij heeft het bijna compleet. Maar nog niet helemaal.

Papa zit op de bank de krant te lezen.

Het is stil in de kamer.

Dan ineens vraagt Francy: "Papa? Hoe ziet God eruit?"

Papa kijkt op van zijn krant. Wat een moeilijke vraag!

Hij blijft stil.

"Papa!" roept Francy.

"Hoe kom je daar ineens zo bij?" vraagt papa.

Francy legt uit:

"Nou, ik teken een kerstboom met cadeautjes en sterretjes

en ballen en slingers en glitters en engeltjes en alles,

maar jij zegt altijd dat Kerstmis over God gaat

en niet over cadeautjes en zo zoals Sinterklaas,

en nou wil ik dus God ook op mijn tekening zetten,

maar wie is nou God en hoe ziet Hij eruit?" ratelt ze.

Papa blijft weer even stil. Hij denkt na.

Maar Frank kijkt in zijn voetbalboek.

Eindelijk geeft papa antwoord.

"Niemand weet hoe God eruit ziet", zegt hij.

"Wij mensen kunnen Hem niet zien zoals we elkaar zien.

En dat is eigenlijk best lastig.

Zelfs God vond dat niet zo fijn.

Daarom liet Hij Jezus geboren worden,

op aarde, gewoon als mens."

"Het baby'tje van Kerstmis!" roept Francy.

"Precies", zegt papa, "maar dat baby'tje Jezus werd groot.

Hij sprak wijze woorden.

Hij was goed voor iedereen, en altijd eerlijk.

Zo kun je aan Jezus zien wie God is.

Weet je wat, zullen we naar de Kerststal gaan kijken?"

Dat lijkt Frank en Francy wel leuk.

De Kerststal staat in de kerk.

Ze kijken naar de beelden.

Francy aait een lammetje.

Frank loopt naar het kribje met het kindje Jezus erin.

Vreemd. Hij heeft het wel vaker gezien, maar ziet het nu toch met andere ogen.

Dan vraagt hij: "Papa? Kon Jezus goed voetballen?"